

भारत सरकार
विधि व न्याय मंत्रालय

अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जनजाती आदेश
(विशोधन) अधिनियम, १९७६

(सन १९७६ चा अधिनियम क्रमांक १०८)

[१ मार्च, १९८९ रोजी यथाविद्यमान]

The Scheduled Castes and
Scheduled Tribes Orders
(Amendment) Act, 1976

(Act No. 108 of 1976)

[As in force on the 1st March, 1989]

संचालक, मुद्रण व लेखनसामग्री, महाराष्ट्र शासन यांनी
भारत सरकारच्या वतीने मुद्रित व प्रकाशित केले
१९९१

[किंमत रुपये ६.००]

प्रतिकथन

या आवृत्तीत, दिनांक १ मार्च, १९८९ रोजी यथाविद्यमान असलेला दि शेड्युल्ड कास्टस अँड शेड्युल्ड ट्राइब्स ऑर्डर्स (अमेंडमेंट) अक्ट, १९७६ याचा मराठीतील प्राधिकृत पाठ दिलेला आहे. हा पाठ भारताचे राजपत्र, असाधारण, भाग बारा, अनुभाग १, खंड १, अंक २, दिनांक ९ जुलै, १९९० यात पृष्ठ १०७ ते १२७ मध्ये प्रकाशित करण्यात आला होता. हा प्राधिकृत मराठी पाठ, प्राधिकृत पाठ (केंद्रीय विधि) अधिनियम, १९७३ याच्या कलम २, खंड (क) अन्वये राष्ट्रपतींच्या प्राधिकाराने प्रकाशित करण्यात आला होता आणि अशा रीतीने प्रकाशित करण्यात आल्यानंतर हा पाठ, उक्त अधिनियमाचा प्राधिकृत मराठी पाठ म्हणून समजण्यात आला आहे.

नवी दिल्ली,
दिनांक ९ जुलै, १९९०.

व्ही. एस. रमादेवी,
सचिव, भारत सरकार.

PREFACE

This edition of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes Orders (Amendment) Act, 1976 as on the 1st March 1989 contains the authoritative text of that Act in Marathi which was published in the *Gazette of India*, Extraordinary, Part XII, Section 1, No. 2, Vol. 1, dated 9th July, 1990 on pages 107 to 127.

This authoritative text was published under the authority of the President under section 2, clause (a) of the Authoritative Texts (Central Laws) Act, 1973 and on such publication it became the authoritative text of that Act in Marathi.

New Delhi, 9th July 1990.

V. S. RAMADEVI,
Secretary to the Government of India.

अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जनजाती आदेश (विशोधन) अधिनियम, १९७६

कलमांचा क्रम

कलमे

१. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ.
२. व्याख्या.
३. अनुसूचित जाती आदेशाचे विशोधन.
४. अनुसूचित जनजाती आदेशाचे विशोधन.
५. अनुसूचित जातींची आणि अनुसूचित जनजातींची लोकसंख्या निश्चित करणे.
६. निवडणूक आयोगाने मतदारसंघांचे पुनःसमायोजन करणे.
७. आयोगाची कार्यपद्धती आणि त्याच्या शक्ती.
८. विशोधनांचे प्रकाशन आणि ती अंमलात येण्याचे दिनांक.
९. निवडणूक आयोगाच्या अन्य विवक्षित शक्ती.
१०. अधिनियमाच्या प्रारंभापूर्वी केलेल्या कृती विधिग्राह्य करणे.

पहिली अनुसूची.

दुसरी अनुसूची.

टीप.—या अनुवादांमध्ये महाराष्ट्र राज्यातील अनुसूचित जाती व अनुसूचित जनजाती यांचे नामोच्चार हे अनुक्रमे समाजकल्याण विभाग आणि आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था यांनी प्रमाणित केल्यानुसार आहेत. तसेच इतर राज्यांतील अनुसूचित जाती व जनजाती यांच्या नामोच्चारांबाबत सामान्यपणे हिंदी अनुवाद प्रमाण मानला आहे.

अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जनजाती आदेश (विशोधन) अधिनियम, १९७६

(१९७६ चा अधिनियम क्रमांक १०८)

[दिनांक १ मार्च १९८९ रोजी यथाविद्यमान]

[१८ सप्टेंबर, १९७६]

अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जनजाती यांच्या याद्यांमध्ये विवक्षित जाती आणि जनजाती समाविष्ट करण्याचा आणि अशा याद्यांमधून विवक्षित जाती आणि जनजाती वगळण्याचा व अशा समावेशामुळे आणि वगळणुकीमुळे जेथवर संसद व विधानसभा मतादारसंघांच्या प्रतिनिधित्वाचे पुनःसमायोजन करणे आवश्यक होत असेल तेथवर, अशा पुनःसमायोजनाचा आणि त्याच्याशी निगडित असलेल्या बाबींचा उपबंध करण्यासाठी अधिनियम.

भारतीय गणराज्याच्या सत्ताविसाव्या वर्षी संसदेकडून पुढीलप्रमाणे अधिनियमित होवो :—

१. (१) या अधिनियमास 'अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जनजाती आदेश (विशोधन) अधिनियम, १९७६' असे म्हणता येईल. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ.

(२) केंद्र शासन, शासकीय राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे नियत करील अशा *दिनांकास तो अमलात येईल.

२. या अधिनियमात, संदर्भांमुळे अन्यथा आवश्यक नसेल तर,—

(क) "जनगणना प्राधिकरण" याचा अर्थ, महा निबंधक आणि त्या नात्याने भारताचा जनगणना आयुक्त असा आहे;

(ख) "आयोग" याचा अर्थ, राष्ट्रपतींनी संविधानाच्या अनुच्छेद ३२४ खाली नियुक्त केलेला निवडणूक आयोग असा आहे;

(ग) "परिसीमन अधिनियम" याचा अर्थ, 'परिसीमन अधिनियम, १९७२' (१९७२ चा ७६) असा आहे;

(घ) "मागील जनगणना" याचा अर्थ, भारतात १९७१ मध्ये केलेली जनगणना असा आहे;

(ङ) "अनुसूचित जाती आदेश" याचा अर्थ, राष्ट्रपतींनी संविधानाच्या अनुच्छेद ३४१ खाली काढलेला 'संविधान (अनुसूचित जाती) आदेश, १९५०' असा आहे;

(च) "अनुसूचित जनजाती आदेश" याचा अर्थ, राष्ट्रपतींनी संविधानाच्या अनुच्छेद ३४२ खाली काढलेला 'संविधान (अनुसूचित जनजाती) आदेश, १९५०' आणि 'संविधान (अंदाज व निकोबार बेटे) अनुसूचित जनजाती आदेश, १९५९' असा आहे;

(छ) "राज्य" याचा अर्थ, अनुसूचित जाती आदेश आणि अनुसूचित जनजाती आदेश यांमध्ये समाविष्ट केलेले राज्य असा आहे, आणि त्यामध्ये अंदाज व निकोबार बेटांच्या संघ-राज्यक्षेत्राचा समावेश होतो.

३. याद्वारे अनुसूचित जाती आदेश हा, पहिल्या अनुसूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या पद्धतीने आणि अनुसूचित जाती तितक्या मर्यादेपर्यंत विशोधित केला आहे. आदेशाचे विशोधन.]

४. याद्वारे अनुसूचित जनजाती आदेश हा, दुसऱ्या अनुसूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या पद्धतीने आणि अनुसूचित जनजाती तितक्या मर्यादेपर्यंत विशोधित केला आहे. आदेशाचे विशोधन.]

५. (१) या अधिनियमाच्या प्रारंभानंतर होईल तितक्या लवकर प्रत्येक राज्यातील अनुसूचित जातींची किंवा, प्रकरणपरत्वे, अनुसूचित जनजातींची लोकसंख्या मागील जनगणनेमध्ये जशी होती तशी जनगणना प्राधिकरणाकडून अजमावली जाईल किंवा अंदाजे ठरवली जाईल. अनुसूचित जातींची आणि अनुसूचित जनजातींची लोकसंख्या निश्चित करणे.

(२) जेव्हा कलम ३ किंवा कलम ४ द्वारे केलेल्या विशोधनामुळे,—

(क) उक्त कलमांमध्ये उल्लेखिलेल्या आदेशांना जोडलेल्या अनुसूचीच्या कोणत्याही भागांमध्ये कोणत्याही जातीच्या किंवा जनजातीच्या संबंधात एखाद्या राज्यातील जो कोणताही स्थानिक भाग विनिर्दिष्ट केला असेल त्याचे क्षेत्र बदलून अशा जातीच्या किंवा जनजातीच्या संबंधात अधिक विस्तृत क्षेत्र विनिर्दिष्ट करण्यात येईल तेव्हा, जनगणना प्राधिकरण मागील जनगणनेमध्ये आणि ज्या तत्पूर्व जनगणनेमध्ये वाढीव क्षेत्राच्या संबंधात त्या जातीची किंवा जनजातीची लोकसंख्या अजमावली होती अशा कोणत्याही पूर्वी जनगणनेमध्ये अजमावल्याप्रमाणे त्या जातीची किंवा जनजातीची लोकसंख्या विचारात

*२७ जुलै १९७७—भारताचे राजपत्र, असाधारण, भाग दोन, विभाग ३ (दोन), दिनांक २७ जुलै, १९७७ (पृ. २३९७), एस.ओ. ५८९ (ई) पहा.

एच ४४८२—२अ

वेईल आणि उक्त विशोधनाद्वारे ज्याच्या संबंधात अशा जात किंवा जनजाती विनिर्दिष्ट केलेली आहे अशा राज्याची किंवा, प्रकरणपरत्वे, विभागाची, जिल्हाची, तालुक्याची, तहसीलाची, पोलीस ठाण्याची, विकास नटाची किंवा अन्य प्रादेशिक विभागाची सर्वसाधारण लोकसंख्या पूर्वोक्त अशी पूर्व जनगणना आणि मागील जनगणना यांच्या दरम्यान ज्या प्रमाणात वाढली असेल किंवा कमी झाली असेल त्या प्रमाणात त्या जातीची किंवा जनजातीची लोकसंख्यादर्शक आकडेवारी वाढवून किंवा कमी करून १ एप्रिल, १९७१ रोजी असल्याप्रमाणे ती लोकसंख्या निश्चित करील.

(ख) जी कोणतीही जात किंवा जनजाती ही एखाद्या राज्याच्या किंवा त्याच्या भागाच्या संबंधात अनुसूचित जात तसेच अनुसूचित जनजाती म्हणून दोन्ही प्रकारे मानली जाते अशी जात किंवा जनजाती त्या राज्याच्या किंवा त्याच्या भागाच्या संबंधात फक्त अनुसूचित जात किंवा अनुसूचित जनजाती म्हणून विनिर्दिष्ट करून बदल करण्यात येईल तेव्हा, जनगणना प्राधिकरण मागील जनगणनेमध्ये अजमावल्याप्रमाणे अशा अनुसूचित जातीची किंवा अनुसूचित जनजातीची लोकसंख्या विचारात घेईल :

परंतु, त्या जातीची किंवा जनजातीची लोकसंख्या मागील जनगणनेमध्ये किंवा कोणत्याही तत्पूर्व जनगणनेमध्ये अजमावली नसेल आणि त्या प्राधिकरणाच्या अंते ती अगदी अल्प असेल तर, जनगणना प्राधिकरणाने त्या अनुसूचित जातीची किंवा जनजातीची १ एप्रिल, १९७१ रोजी असल्याप्रमाणे जनगणना निश्चित करण्याची आवश्यकता असणार नाही.

स्पष्टीकरण.—जेव्हा कोणत्याही जातीची किंवा जनजातीची खंड (क) मध्ये उल्लेखिलेल्या कोणत्याही वाढीव क्षेत्राच्या संबंधातील लोकसंख्या मागील एकाहून अधिक जनगणनांमध्ये अजमावलेली असेल तेव्हा, जनगणना प्राधिकरण त्या खंडाच्या प्रयोजनार्थ, मागील जनगणनेला जास्तीत जास्त नजीक असणाऱ्या तत्पूर्व जनगणनेमध्ये अजमावल्याप्रमाणे अशा जातीची किंवा जनजातीची लोकसंख्या विचारात घेईल.

(३) पोटकलम (२) खाली अजमावलेली किंवा निश्चित केलेली लोकसंख्या जनगणना प्राधिकरणाकडून 'भारताचे राजपत्र' यामध्ये अधिसूचित करण्यात येईल.

(४) अशा रीतीने अधिसूचित केलेली लोकसंख्या ही मागील जनगणनेमध्ये अजमावलेली संबद्ध लोकसंख्या असल्याचे मानले जाईल आणि त्यामुळे पूर्वी प्रकाशित झालेली कोणतीही आकडेवारी निष्प्रभावी होईल; आणि अशा रीतीने अधिसूचित केलेली आकडेवारी अंतिम असेल आणि ती कोणत्याही न्यायालयामध्ये प्रश्नास्पद करता येणार नाही.

निवडणूक आयोगाने मतदारसंघाचे पुनःसमायोजन करणे.

६. (१) कलम ५ खाली कोणत्याही राज्याची लोकसंख्या दर्शवणारी आकडेवारी अधिसूचित करण्यात आल्यानंतर यापुढे दिल्याप्रमाणे आयोगाने विशोधित केला तसा 'संसदीय व विधानसभा मतदारसंघांचे परिसीमन आदेश, १९७६' यामध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे राखीव जागांच्या संख्येच्या आधारे, त्या राज्याच्या अनुसूचित जातींना किंवा, प्रकरणपरत्वे, अनुसूचित जनजातींना योग्य प्रतिनिधित्व देण्याच्या प्रयोजनार्थ, संविधानाचे अनुच्छेद ८१, १७०, ३३० आणि ३३२ यांचे, परिसीमन अधिनियमाच्या कलम ८ चे आणि या अधिनियमाचे उपबंध विचारात घेऊन, (अशा आदेशामध्ये दिल्याप्रमाणे कोणत्याही मतदारसंघाची व्याप्ती न बदलता) त्या आदेशामध्ये आवश्यक असतील अशी विशोधने करणे हे आयोगाचे कर्तव्य असेल, आणि 'लोकप्रतिनिधित्व अधिनियम, १९५०' (१९५० चा ४३) याला जोडलेली पहिली अनुसूची व दुसरी अनुसूची तदनुसार विशोधित झाली असल्याचे मानण्यात येईल.

(२) पोटकलम (१) खाली कोणतीही विशोधने करताना, आयोग, आवश्यक असेल तेथवर, परिसीमन अधिनियमातील कलम ९ च्या पोटकलम (१) मधील खंड (ग) आणि खंड (घ) चे उपबंध विचारात घेईल.

(३) आयोग—

(क) आपले विशोधनासंबंधीचे प्रस्ताव 'भारताचे राजपत्र' यामध्ये आणि संबंधित राज्याच्या शासकीय राजपत्रामध्ये आणि स्वतःला योग्य वाटेल अशा अन्य रीतीने प्रकाशित करील;

(ख) कोणत्या दिनांकी किंवा दिनांकानंतर अशा प्रस्तावांवर आयोग अधिक विचार करील ते विनिर्दिष्ट करील;

(ग) अशा विनिर्दिष्ट दिनांकापूर्वी आयोगाकडे आलेल्या अशा सर्व आक्षेपांचा व सूचनांचा विचार करील; आणि

(घ) त्यानंतर आदेशामध्ये आवश्यक ती विशोधने करील.

आयोगाची कार्यपद्धती आणि त्याच्या शक्ती.

७. (१) या अधिनियमाखाली आपली कर्तव्ये पार पाडीत असताना, आयोग आपली कार्यपद्धती निश्चित करील आणि दाव्यांची संपरीक्षा करित असताना, दिवाणी न्यायालयाला 'दिवाणी प्रक्रिया संहिता, १९०८' (१९०८ चा ५) याखाली पुढील बाबीसंबंधी असतात त्या सर्व शक्ती त्याला असतील, त्या बाबी अशा :—

(क) साक्षीदारांना समन्स पाठविणे व त्यांना उपस्थित राहण्यास भाग पाडणे;

(ख) कोणताही दस्तऐवज हजर करण्यास फर्मावणे; आणि

(ग) कोणत्याही न्यायालयाकडून किंवा कार्यालयाकडून कोणताही सार्वजनिक अभिलेख मागवणे.

(२) आयोगाला, त्याच्या विचाराधीन असलेल्या कोणत्याही बाबीच्या दृष्टीने, त्याच्या भले उपयुक्त असतील किंवा संबद्ध असतील अशा कोणत्याही मुद्यांवरील किंवा अशा गोष्टीसंबंधीची कोणतीही माहिती एखाद्या व्यक्तीने सादर करावी असे तिला फर्माविण्याची शक्ती असेल.

(३) आयोग म्हणजे 'फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३' (१९७४ चा २) याची कलमे ३४५ व ३४६ यांच्या प्रयोजनार्थ दिवाणी न्यायालय असल्याचे मानले जाईल.

स्पष्टीकरण.—शाहीदारांना उपस्थित राहण्यास भाग पाडण्याच्या प्रयोजनार्थ, आयोगाच्या अधिकारितेच्या स्थानिक मर्यादा म्हणजे भारताच्या राज्यक्षेत्राच्या सीमा असतील.

८. (१) आयोग 'संसदीय व विधानसभा मतदारसंघाचे परिसीमन आदेश, १९७६' यामध्ये विशोधनाचे प्रकाशन त्याने केलेली विशोधने, 'भारताचे राजपत्र' यामध्ये आणि संबंधित राज्यांच्या शासकीय राजपत्रांमध्ये आणि ती अंमलात प्रकाशित करतील.

(२) 'भारताचे राजपत्र' यामध्ये प्रकाशित झाल्यानंतर, अशा प्रत्येक विशोधनाला कायद्याचे बळ प्राप्त होईल आणि ते कोणत्याही न्यायालयात प्रश्नास्पद करता येणार नाही.

(३) 'भारताचे राजपत्र' यामध्ये असे प्रकाशन झाल्यानंतर, होईल तितक्या लवकर, असे प्रत्येक विशोधन लोकसभेपुढे आणि संबंधित राज्यांच्या विधानसभांपुढे ठेवले जाईल.

(४) पोटकलम (५) च्या उपबंधांच्या अधीनतेने, आयोगाने 'संसदीय व विधानसभा मतदारसंघाचे परिसीमन आदेश, १९७६' मध्ये केलेल्या कोणत्याही विशोधनामुळे जे आवश्यक होईल आणि अशा विशोधित आदेशामध्ये ज्याबाबत उपबंध केला आहे असे, क्षेत्रीय मतदारसंघांच्या लोकसभेतील आणि राज्याच्या विधानसभेतील प्रतिनिधित्वाचे पुनःसमायोजन, अशी विशोधने पोटकलम (१) खाली 'भारताचे राजपत्र' यामध्ये प्रकाशित झाल्यानंतर घेतल्या जाणाऱ्या लोकसभेच्या किंवा, प्रकरणपरत्वे, विधानसभेच्या प्रत्येक निवडणुकीच्या संबंधात लागू होईल आणि 'लोक प्रतिनिधित्व अधिनियम, १९५०' (१९५० चा ४३) मध्ये समाविष्ट असलेल्या प्रतिनिधित्वविषयक उपबंधांना निष्प्रभावी करून याप्रमाणे लागू होईल.

(५) पूर्वागामी पोटकलमांमध्ये समाविष्ट असलेली कोणतीही गोष्ट, या अधिनियमाखाली आयोगाने केलेल्या विशोधनाचे पोटकलम (१) खाली 'भारताचे राजपत्र' यामध्ये प्रकाशन झाल्याच्या दिनांकी विद्यमान असणाऱ्या, लोकसभेतील किंवा एखाद्या राज्याच्या विधानसभेतील प्रतिनिधित्वावर परिणाम करणार नाही.

९. (१) आयोग, वेळोवेळी, 'भारताचे राजपत्र' यामधील आणि संबंधित राज्यांच्या शासकीय निवडणूक राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे,— आयोगाच्या अन्य विवक्षित शक्ती.

(क) या अधिनियमाखाली विशोधित केल्याप्रमाणे, 'संसदीय व विधानसभा मतदारसंघाचे परिसीमन आदेश, १९७६' मधील कोणतीही मुद्रणाची चूक किंवा कोणत्याही अनन्यद्वारे झालेल्या चूकभुलीमुळे होणारी कोणतीही चूक दुरुस्त करू शकेल ; आणि

(ख) जेव्हा उक्त आदेशामध्ये उल्लेखिलेल्या कोणत्याही जिल्हाच्या किंवा कोणत्याही क्षेत्रीय विभागाच्या सीमा किंवा त्याचे नाव यात बदल करण्यात आला असेल तेव्हा, हा आदेश अद्ययावत करण्यासाठी स्वतःला आवश्यक किंवा समयोचित वाटतील अशी विशोधने करू शकेल.

(२) या कलमाखालील प्रत्येक अधिसूचना, ती काढण्यात आल्यानंतर, होईल तितक्या लवकर, लोकसभेपुढे आणि संबंधित राज्यांच्या विधानसभेपुढे ठेवण्यात येईल.

१०. जनगणना प्राधिकरणाने अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जनजाती यांची लोकसंख्या अधिनियमाच्या विहित करण्यासाठी किंवा आयोगाने मतदारसंघाच्या पुनःसमायोजनासाठी केलेल्या सर्व गोष्टी आणि प्रारंभापूर्वी केलेल्या केलेल्या सर्व उपाययोजना, जेथवर त्या या अधिनियमाच्या उपबंधानुरूप असतील तेथवर त्या, जणू काही कृती विधिग्राह्य हे उपबंध अशा गोष्टी केल्या जाण्याच्या किंवा अशा उपाययोजना केल्या जाण्याच्या वेळी अंमलात असावेत करणे. त्याप्रमाणे या उपबंधांखाली करण्यात आल्या असल्याचे मानले जाईल.

पहिली अनुसूची

(कलम ३ पहा)

'संविधान (अनुसूचित जाती) आदेश, १९५०' यामध्ये—

(क) परिच्छेद २ यात, "सतरा" या शब्दाऐवजी "एकोशीस" हा शब्द घातला जाईल ;

(ख) परिच्छेद ४ ऐवजी पुढील परिच्छेद घातला जाईल :—

"४. एखादे राज्य अथवा एखादा जिल्हा किंवा त्याचा अन्य प्रादेशिक विभाग यासंबंधी या आदेशात असलेल्या कोणत्याही निर्देशाचा अर्थ, १ मे, १९७६ रोजी रचना करण्यात आल्याप्रमाणे ते राज्य, तो जिल्हा किंवा तो अन्य प्रादेशिक विभाग यांचा निर्देश म्हणून लावण्यात येईल."

(ग) अनुसूचीऐवजी पुढील अनुसूची घालावी :—

४

“ अनुसूची

भाग १ ला—आंध्र प्रदेश

१. आदि आंध्र	३१. मदासि कुरूवा, मादरि कुरूवा
२. आदि द्रविड	३२. मादिगा
३. अनामुक	३३. मादिगादासु, मण्टीन
४. आरे माल	३४. महार
५. अरुंधतिय	३५. माला
६. अरव माल	३६. माला दासरि
७. बारिकी	३७. माला दासु
८. बावुरी	३८. माला हन्न
९. बेड जंगम, बुडग जंगम	३९. माला जंगम
१०. बिडल	४०. माला मस्ति
११. बैगारा	४१. माला साले, नेटकानि
१२. चचटि	४२. माला सन्यासी
१३. चलवादि	४३. मांग
१४. चमार, मोची, मुचि	४४. मांग गारोडी
१५. चंभार	४५. मन्ने
१६. चंडाल	४६. मण्टि
१७. डक्कल, डोक्कलवार	४७. मातंगि
१८. दंडासि	४८. मेहतर
१९. ढोर	४९. मिता अथ्यलवार
२०. डोम, डोम्बार, पैडी, पत्तो	५०. मुण्डला
२१. एल्लमलवार, येल्लमालवांडलु	५१. पाकि, मोटि, तोटि
२२. घासी, हडुडी, रेल्लि चचन्डि	५२. पम्बड, पम्बण्ड
२३. गोडागल्ली	५३. पभिडी
२४. गोडारी	५४. पंचम, पेरिया
२५. गोसंगी	५५. रेल्लि
२६. होलया	५६. सामगार
२७. होलया दासरि	५७. सम्बन
२८. जगगलि	५८. सप्रु
२९. जम्बुवुलु	५९. सिन्दोल्लु, चिन्दोल्लु
३०. कोलुपुलवांडलु	

भाग २ रा—आसाध

१. बांत फर	९. कैवर्त, जालिया
२. भूईमाली, माली	१०. लालवेगी
३. वृत्तियाल-बनिया, बनिया	११. माहरा
४. धुपी, धोबी	१२. मेहतर, भंगी
५. डुगला, ढोली	१३. मुचि, ऋषि
६. हिरा	१४. नामशूद्र
७. जालकेवट	१५. पटनी
८. झालो, मालो, झालो-मालो	१६. सूत्रधार

भाग ३ रा—बिहार

१. वांतर	१२. धासी
२. बाउरी	१३. हलालखोर
३. भोगता	१४. हाडी, मेहतर, भंगी
४. भुइया	१५. कंजर
५. भूमिज (उत्तर छोटा नागपूर व दक्षिण छोटा नागपूर विभाग आणि संथाल परगणा जिल्हा वगळून)	१६. कुरारियार
६. चमार, मोची	१७. लालवेगी
७. चौपाल	१८. मुसहर
८. दबगर	१९. नट
९. धोबी	२०. पान, स्वासी
१०. डोम, धनगद	२१. पासी
११. दुसाध, धारी, धरही	२२. रजवार
	२३. तूरी

भाग ४ था--गुजरात

१. अंगेर	१३. हलसार, हसलार, हुलस्वार, हलस्वार
२. बाकड, बंट	१४. होलार, वल्हार
३. बाबा-डेढ, डेढ-साधु	१५. होलेय, होलेर
४. भांबी, भांभी, असादर, असोदी, चमा- डिया, चमार, चांभार, चमगार, हरलथ्या, हरली, खालपा, मचिगार, मोचीगार, मादर, मादिग, मोची, नालिया, तेलगु मोची, कामटी मोची, राणीगार, रोहिदास, रोहित, सामगार.	१६. लिया डेर
५. भंगी, महतर, ओलगना, खवी, मलकाना, हलालखोर, लालबेगी, बाल्मीकि, कोरार, झाडमल्ली	१७. महार, तराल, धेगु मेगु
६. चलवादि, चन्नय्य	१८. महायावंशी, धेड, धेढ, वणकर, मरुवण- कर, अंत्यज
७. चेन्नादासर, होलेय दासर	१९. मांग, मातंग, मिणिमादिग
८. डंगशिया	२०. मांग-गारुडी
९. ढोर, कक्कया, कंकय्या	२१. मेघवल, मेघवाल, मेघवार
१०. गरमातंग	२२. मुत्री
११. गरोडा, गरो	२३. नाडिया, हाडी
१२. हल्लीर	२४. पासी
	२५. सेनवा, शेनवा, चैनवा, सेडमा, रावत
	२६. शिमलिया
	२७. थोरी
	२८. तीरगार, तीरबन्द
	२९. तुरी
	३०. तुरी बरोत, देढ बरोत

भाग ५ वा--हरियाणा

१. आद धर्मी	१९. कबीरपंथी, जुलाहा
२. बाल्मीकि, चूहडा, भंगी	२०. खटीक
३. बंगाली	२१. कोरी, कोली
४. बराड, बुराड, बेराड	२२. मरीजा, मरेचा
५. बटवाल	२३. मजहबी
६. बौरिया, बावरिया	२४. मेघ
७. बाजीगर	२५. नट
८. भंजडा	२६. ओड
९. चमार, जटिया चमार, रेहगड, रैगड, रामदासी, रविदासी	२७. पासी
१०. चनाल	२८. पेरना
११. डागी	२९. फरेरा
१२. दडै	३०. सनहाय
१३. देहा, देया, देआ	३१. सनहाल
१४. धानक	३२. सांसी, भेडकूट, मनेश
१५. धांगरी, धांगरी, सिग्गी	३३. सन्सोई
१६. डुमना, महाशय, डूम	३४. सपेला
१७. गगडा	३५. सरेडा
१८. गंडीला, गण्डील, गोन्डोला	३६. सिकलीगर
	३७. सिरकीबंद

भाग ६ वा--हिमाचल प्रदेश

१. आद धर्मी	१६. छिम्बे, धोबी
२. बांढी, नागल	१७. दागी
३. बाल्मीकि, भंगी, चूहडा, चूडा, चूहडे	१८. दडै
४. बांधेला	१९. दर्राई, दरयाई
५. बंगाली	२०. दाऊले, दावले
६. बंजारा	२१. ढाकी, तुरी
७. बांसी	२२. धानक
८. बरड	२३. धाओगरी, धुआई
९. बराड, बुराड, बेराड	२४. धांगरी, धांगरी, सिग्गी
१०. बटवाल	२५. डूम, डूमना, डुमना, डुमने, महाशा
११. बौरिया, बावरिया	२६. गगडा
१२. बाजीगर	२७. गंधीला, गंडील गोडोला
१३. भंजडा, भंजडे	२८. हाली
१४. चमार, जटिया चमार, रेहगड, रैगड, रामदासी, रविदासी, रामदासिया मोची	२९. हेसी
१५. चनाल	३०. जोगी

भाग ६ वा—हिमाचल प्रदेश—चालू

३१. जुलाहा, जुलाहे, काबीरपंथी, कीर	४४. फ्रेडा, फेरेडा
३२. कभोह, डगोली	४५. रेहाड, रेहाडा
३३. करोक	४६. सनहाई
३४. खटीक	४७. सनहाल
३५. कोरी, कोली	४८. सांसी, भेडकूट, मनेश
३६. लोहार	४९. सन्सोई
३७. मरीजा, मरेचा	५०. सपेला
३८. मजहबी	५१. सरडे, सरेडा, सराडे, सिरयाडे, सरेहडे
३९. मेघ	५२. सिकलीगर
४०. नट	५३. सिपी
४१. ओड	५४. सिरकीबंद
४२. पासी	५५. तेली
४३. पेरना	५६. ठठियार, ठठेरा

भाग ७ वा—कर्नाटक

१. आदि आंध्र	३५. गंटी चोर
२. आदि ब्रविड	३६. गारोडा, गरो
३. आदि कर्नाटक	३७. गोड्डा
४. आदीय (कूर्ग जिल्ल्यामध्ये)	३८. गौसगी
५. आगेर	३९. हल्लीर
६. आजिला	४०. हलसार, हसलार, हलस्वार, हलस्वार
७. अनामुक	४१. हंदी जोगी
८. आर्वमाला	४२. हुस्ला
९. अस्थथियार	४३. होलार, बलहार
१०. आर्वमाला	४४. होलाय, होलेर, होलेय
११. बैरा	४५. होलेयादासरी
१२. बाकड	४६. जग्गली
१३. बंट (बेलगाव, विजापूर, धारवाड, उत्तर कन्नरा या जिल्ल्यांमध्ये)	४७. जम्बुबुल
१४. बकुडा	४८. कडैयन
१५. बालगाई	४९. कल्लादि
१६. बंडी	५०. केपमारी
१७. बंजारा, लंबाणी	५१. कोलुपुलवाण्डल
१८. बथडा	५२. कूसा
१९. भेडा जंगम, बुडग जंगम	५३. कोरच
२०. बेल्लारा	५४. कोरम
२१. भंगी, मेहतर, ओलगाना, रुखी, मलकाना, हलालखोर, लालवेगी, बल्लिमीकि, कोरार, झाडमली	५५. कोटेगार, मैची
२२. भंबी, भंभी, असादरु, आसोदी, चमडिया, चमार, चंभार, चामंगार, हरलया, हरली, खलया, मन्नींगार, सोचिंगार, मादार, मादिग, मोची, मुची, तेलगु-मोची, कामादि-मोची, राणींगार, रोहिदास, रोहित, सामंगार	५६. कुडुम्बन
२३. भोवी	५७. कुरवान
२४. बिडल	५८. लिगाडेर
२५. ब्यागरा	५९. मचला
२६. चक्किलियान	६०. मदारी
२७. चलावादि, चलवादि, चन्नैया	६१. मदिग
२८. चांडाल	६२. महार, तराल, धेगु, मेगु
२९. चैन्नादासर, होलयादासर	६३. माहयावंशी, धेड, बणकर, मारु बणकर
३०. दककल, दोक्कलवार	६४. मैला
३१. दककलिंगा	६५. माल
३२. डोर, कक्कय्या, कंकय्या	६६. मालदासरी
३३. डोम, डोम्बर, पैडी, पानो	६७. मालहन्नाई
३४. एल्लमलवार, येल्लमलवांडलु	६८. मालजंगम
	६९. मालमस्ती
	७०. मालसाले, नेतकानि
	७१. मालसन्धासी
	७२. मांग, मातंग, मिनिधादिग
	७३. मांग गारुडी, मांग गारोडी
	७४. मन्ने
	७५. मशती

भाग ७ वा—कनिटक—वालू

७६. माविलन	८९. पन्नियडि
७७. मेघवाल, मेघवार	९०. परइयान, परय्या
७८. मोगेर	९१. परवन
७९. मुक्री	९२. राणीयार
८०. मुण्डाला	९३. समगार
८१. नाडिया, हाडी	९४. सम्बन
८२. नलकाडय	९५. सपरी
८३. नलकेयव	९६. सिल्लेकियथस
८४. नायाडि	९७. सिधोलू, चिदोलू
८५. पाले	९८. मुडुगाडु सिद्ध
८६. पल्लन	९९. तोटि
८७. पम्बाडा	१००. तीरगार, तीरबन्द
८८. पंचम	१०१. वल्लुवन

भाग ८ वा—केरळ

१. आदि आंध्र	३५. मैला
२. आदि द्रविड	३६. मलयन ['राज्य पुनर्रचना अधिनियम, १९५६' (१९५६ चा ३७) याच्या कलम ५ मधील पोटकलम (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे मलबार जिल्ह्यातील क्षेत्रांमध्ये]
३. आदि कनिटक	३७. मण्णन
४. अजिला	३८. माविलन
५. अरुन्थथियर	३९. मोगेर
६. अय्यनवर	४०. मुण्डाला
७. बैरा	४१. नलकेयव
८. बकुडा	४२. नलकाडय
९. बंडी	४३. नायाडी
१०. बथडा	४४. पदन्न
११. बोलारा	४५. पल्लन
१२. भरतर	४६. पल्लुवन
१३. वोयन ['राज्य पुनर्रचना अधिनियम, १९५६' (१९५६ चा ३७) च्या कलम ५ मधील पोटकलम (२) अन्वये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे मलबार जिल्ह्यातील क्षेत्र वगळून]	४७. पाम्बाडा
१४. चिकिलियान	४८. पाणन
१५. चमार, मुची	४९. पंचम
१६. चांडाल	५०. परैयन, परयन, सांबवर
१७. चेरुवन	५१. परवन
१८. डॉबन	५२. पतियन
१९. गवार	५३. पेरुमण्णन
२०. गोडागली	५४. पुलयन, चेरमर
२१. गोडडा	५५. पुलय, वेटुवन
२२. गोसंगी	५६. पुतिरई वण्णन
२३. हस्ला	५७. रणीया
२४. होलेय	५८. सामगार
२५. कडैयन	५९. सम्बन
२६. कक्कलन	६०. सेम्मान
२७. कल्लाडी	६१. तंडाल
२८. कणक्कन्न, पदन्न	६२. थोटि
२९. कारिम्पालन	६३. वल्लोन
३०. कवर	६४. वल्लुवन
३१. कूसा	६५. वण्णन
३२. कुटन, कुडन	६६. वेलन
३३. कुडुम्बन	६७. वेटन
३४. कुरवन, सिद्धनार	६८. वेट्टुवन

भाग ९ वा--मध्य प्रदेश

१. औषलिया	२८. कंजर
२. बागरी, बागडी	२९. कातिया, पथरिया
३. बहना, बाहना	३०. खटीक
४. बलाही, बलाई	३१. कोली, कोरी
५. बांछडा	३२. कोतवाल, (भिड, धार, देवास, गुना, ग्वालहेर, इंदौर, झाबुआ, खरगोन, मंदसौर, मुरैना, राजगढ, रतलाम, शाजापुर, शिवपुरी, उज्जैन आणि विदिशा या जिल्ह्यांमध्ये)
६. वरहर, बसोड	३३. खगार, कनेरा, भिरघा
७. वरगुडा	३४. कुचवंधिया
८. बसोर, बुरुड, बांसोर, बांसोडी, बांसफोड, बसार	३५. कुन्हारे, (छतरपूर, दतिया, पन्ना, रीवा, सतना, शहडोल, सिधी आणि टिकमगढ या जिल्ह्यांमध्ये)
९. बेडिया	३६. महार, मेहरा, मेहर
१०. बेलदार, सुनकर	३७. भांग, भांग गारोडी, भांग गारुडी, दंखनी भांग, भांग महाशी, मदारी, गारुडी, राधे-भांग
११. भंगी, मेहतर, बालमीक, लालबेगी, धरकार	३८. मेघवाल
१२. भानुमती	३९. मोघिया
१३. चडार	४०. मुसखान
१४. चमार, चमारी, बेरवा, भांबी, जाटव, मोची, रैगड, नोना, रोहिदास, रामनामी, सतनामी, सूर्यवंशी, सूर्यरामनामी, अहिरवार, चमार मंगन, रैतास	४१. नट, कालबेलिया, सपेरा, नवदिगार, कुबुतर
१५. चिदार	४२. पारधी (भिड, धार, देवास, गुणा, ग्वालहेर, इंदौर, झाबुआ, खरगोन, मंदसौर, मुरैना, राजगढ, रतलाम, शाजापुर, शिवपुरी, उज्जैन आणि विदिशा या जिल्ह्यांमध्ये)
१६. चिकवा, चिकवी	४३. पासी
१७. चित्तार	४४. रुझार
१८. दहाइत, दहायत, दहात	४५. सांसी, सांसिया
१९. देवर	४६. सिलावट
२०. धानुक	४७. शमराल
२१. धेड, धेड	
२२. धोबी (मोपाळमध्ये रायसेन आणि सिहोर या जिल्ह्यांमध्ये)	
२३. डोहोर	
२४. डोम, डुमार, डोमे, डोमर, डोरिस	
२५. गांडा, गांडी	
२६. घासी, घसिया	
२७. हौलिया	

भाग १० वा--सहाराष्ट्र

१. अगेर	१४. व्यागारा
२. अनमुक	१५. चलवादी, चन्नय्या
३. आरेमाला	१६. चैनदासर, होलया दासर, होलेया दसारी
४. आरवा माला	१७. डक्कल, डक्कलवार
५. बहना, बाहना	१८. ढोर, कक्कय्या, कंकय्या, डोहीर
६. बाकड, बंट	१९. डोम, डुमार
७. बलाही, बलाई	२०. येल्लमलवार, येल्लमलबंडलु
८. बसोर, बुरुड, बांसोर, बांसोडी	२१. गंडा, गंडी
९. बेडा जंगम, बुडगा जंगम	२२. गरोडा, गारो
१०. बेडर	२३. घासी, घासीया
११. भांबी, भांभी, असादरू, असोदी, चामडिया चमार, चमारी, चांभार, चमगार, हरळय्या, हराळी, खालपा, माचीगार, मोचीगार, मादर, मादिग, मोची, तेलगू मोची, कामाटी मोची, राणीगार, रोहिदास, नोना, रामनामी, रोहित, समगार, सामगारा, सतनामी, सूरज्यवंशी, सूरज्यरामनामी.	२४. हल्लीर
१२. भंगी, मेहतर, ओलगाना, खली, मलकाना, हलालखोर, लालबेगी, बाल्मिकी, कोरार झाडमल्ली.	२५. हलसार, हसलार, हुलसवार, हलसवार
१३. बिंदला	२६. होलार, व्हलार
	२७. होलय, होलेर, होलेया, होलिया
	२८. कंकाडी [अकोला, अमरावती, भंडारा, बुलढाणा, नागपूर, वर्धा व यवतमाळ जिल्हे व राजुरा तालुका सोडून चंद्रपूर जिल्हा यात]
	२९. कटिया, पथरिया
	३०. खगार, कनेरा, भिरघा
	३१. खाटिक, चिकवा, चिकवी
	३२. कोलपूल-बंडलु

भाग १० वा—सहाराखंड—चालू

३३. कोरी	४७. मांग गारोडी, मांग-गारुडी
३४. लिंगडेर	४८. मन्ने
३५. मादगी	४९. मस्ती
३६. मादिगा	५०. मेघवाल, मेंघवार
३७. सहार, मेहरा, तराळ, धेगू-मेगू	५१. मिठा अयलवार
३८. माहयावंशी, धेड, वणकर, मारू-वणकर	५२. मुक्ती
३९. माला	५३. नाडिया, हादी
४०. माला दासरी	५४. पासी
४१. माला हन्नाई	५५. सांसी
४२. माला जंगम	५६. शेणवा, चेणवा, सेडमा, रावत
४३. माला मस्ती	५७. सिधोल्लू, चिदोल्लू
४४. माला साले, नेटकानी	५८. तिरगार, तिरबंदा
४५. माला सन्ध्यासी	५९. तुरी
४६. मांग, मातंग, मिनिमादिग, दखनी-मांग, मांग-म्हशी, मदारी, गारुडी, राधेमांग	

भाग ११ वा—यणपूर

१. धूपी, धोबी	५. पाटनी
२. लोई	६. सूत्रधार
३. मुची, रविदास	७. यैथिबी
४. नामशूद्र	

भाग १२ वा—मेघालय

१. बांसफोड	९. कैबर्त, जालिया
२. भुइतमाली, माली	१०. लालबेगी
३. बृत्तियाल बनिया, बनिया	११. महरा
४. धूपी, धोबी	१२. मेहतर, भंगी
५. डुगला, ढोली	१३. मुची, ऋषि
६. हिरा	१४. नामशूद्र
७. जलकेवट	१५. पाटनी
८. झालो, मालो, झालो-मालो	१६. सूत्रधार

भाग १३ वा—उड़ीसा

१. आदि आंध्र	२२. चेरूआ, छोलिया
२. अमान्त, अमात	२३. वंडासी
३. औघेलिया	२४. देवर
४. बडैक	२५. धनवार
५. बाघेटी, बाघुटी	२६. धोबा, धोबी
६. बाजीकर	२७. डोम, डोम्बो, डुरीया डोम
७. बारी	२८. दोसधा
८. बारीकी	२९. गंडा
९. बासोर, बुरुड	३०. घंटरघडा, घंटरा
१०. बाऊरी	३१. घासी, घसिया
११. बाऊटी	३२. घोगिया
१२. बावुरी	३३. घुसुरिया
१३. बेडिया, बेजिया	३४. गोडागली
१४. बेलदार	३५. गोडारी
१५. भाट	३६. गोडरा
१६. भोई	३७. गोखा
१७. चचटी	३८. गोरार्इत, कोरार्इत
१८. चकली	३९. हाडडी, हाडी, हरी
१९. चमार, मोची, मुची, सतनामी	४०. ईरीका
२०. चांडाल	४१. जगली
२१. चंन्दाई मारु	४२. कंडरा, कंडारा

भाग १३ वा—उड़ीसा—चालू

४३. कारुआ	६९. पाण, पाणो
४४. कटिया	७०. पंचम
४५. केला	७१. पाणिका
४६. खडाल	७२. पंका
४७. कोडालो, खोडालो	७३. पाणतस्ति
४८. कोरी	७४. पाप
४९. कुम्भारी	७५. पासी
५०. कुसंगा	७६. पटिआल, पाटीकर, पात्रातन्ति, पटुआ
५१. लबाण	७७. रजना
५२. लाहेरी	७८. रेल्ली
५३. मदारी	७९. सबाखिआ
५४. मादिस	८०. सभासी
५५. महूरिया	८१. सनेई
५६. माला, झाला, मालो, झाला	८२. सपरी
५७. मांग	८३. सौतिया, सांतिया
५८. मांगण	८४. सिधरिआ
५९. मेहरा, महार	८५. सिदूरिया
६०. मेहतर, भंगी	८६. सियाल
६१. मेवार	८७. टमाडिया
६२. मुडपोट्टा	८८. टमुडिया
६३. मुसहर	८९. तानला
६४. नगारची	९०. तियार, तियोर
६५. नामशूद्र	९१. तुरी
६६. पैडी	९२. उजीआ
६७. पैण्डा	९३. वालभिकी, वाल्मिकी
६८. पार्मीडी	

भाग १४ वा—पञ्जाब

१. आद धर्मी	१९. कबीरपंथी, जुलाहा
२. वाल्मीकि, चूडा, भंगी	२०. खटीक
३. बंगाली	२१. कोरी, कोली
४. बरड, बुरड, बेरड	२२. मरीजा, मरेचा
५. बटवाल	२३. मजहबी
६. बौरिया, बावरिया	२४. मेघ
७. बाजीगर	२५. नट
८. भंजडा	२६. ओड
९. चमार, जटिया चमार, रेहगड, रैगड, रामदासी, रविदासी	२७. पासी
१०. चनाल	२८. पेरना
११. डागी	२९. फेरेरा
१२. दडै	३०. सनहाई
१३. डेहा, डैया, डेया	३१. सनहाल
१४. धानक	३२. सांसी, भेडकुट, मनेश
१५. ढोगरी, ढांगरी, सिंगी	३३. संसीई
१६. डूमना, महाशा, डूम	३४. सपोला
१७. गगडा	३५. सरैडा
१८. गंडीला, गण्डील, गोण्डोला	३६. सिकलीगर
	३७. सिरकीबंद

भाग १५ वा—राजस्थान

१. आदि धर्मी	७. बलाई
२. अहेरी	८. बांसफोर, बांसफोड
३. नादी	९. बावरी
४. वागरी, वागडी	१०. बर्गी, बर्गी, बिर्गी
५. बैरवा, बैरवा	११. बाबरिया
६. बाजगर	१२. बेडिया, बेरिया

भाग १५ वा—राजस्थान—यालू

१३. भांड	३३. कंजर, कुंजर
१४. भंगी, चुडा, मेहतर, औलगना, रूखी, मलकाना, हलालखोर, लालवेगी, वाल्मिकी, वाल्मीकि, कोरार, झाडमाली	३४. कपाडिया, सांसी
१५. बिदाकिया	३५. खंगार
१६. बोला	३६. खटीक
१७. चमार, भंभी, वंभी, भंवी, जटिया, जाटव, जाटवा, मोची, रैदास, रोहिदास, रेगड, रैगड, रामवासिया, असादाह, असोदी, चमडिया, चम्भार, चामगार, हरलया, हुराली, खलपा, मचिगार, मोचीगार, मादर, मादिग, तेलुगु मोची, कामटीमोची, राणीगार, रोहित, सामगार.	३७. कोली, कोरी
१८. चांडाल	३८. कुचबंद, कुचबंद
१९. दवगर	३९. कोरिया
२०. धानक, धानुक	४०. मदारी, बाजीगर
२१. धानकिया	४१. महार, तराल, वेगुमेगु
२२. धोबी	४२. माहयावंशी, डेड, डेडा, वणकर, मारु वणकर
२३. डोली	४३. मजहबी
२४. डोमा, डोम	४४. मांग, मातंग, मिनीमादिग
२५. गांडिया	४५. मांग शारोडी, मांग गारुडी
२६. गरांचा, गंचा	४६. मेघ, मेघवाल, मेघवल, मेघवर
२७. गारो, गरूड, गुर्डा, गरोडा	४७. मेहर
२८. गवारिया	४८. नट, नुट
२९. गोधी	४९. पासी
३०. जीनगार	५०. रावल
३१. कालबेलिया, सपेरा	५१. सालवी
३२. कामड, कामडिया	५२. सांसी
	५३. सांतिया, सतिया
	५४. सरभंगी
	५५. सरगडा
	५६. सिगीवाला
	५७. थोरी, नायक
	५८. तीरगर, तीरबंद
	५९. तुरी

भाग १६ वा—तामिळनाडु

१. आदि आंध्र	२४. जगाली
२. आदि द्रविड	२५. जम्बुवुलु
३. आदि कर्नाटक	२६. कडइयन
४. आजिला	२७. कक्कलन (कन्याकुमारी जिल्ह्यामध्ये आणि तिरुनेलवेली जिल्ह्याच्या शेंकोट्टा तालुक्यामध्ये).
५. अरुंततियार	२८. कल्लादि
६. अय्यनवर (कन्याकुमारी जिल्ह्यामध्ये आणि तिरुनेलवेली जिल्ह्याच्या शेंकोट्टा तालुक्यामध्ये)	२९. कनक्कन, पाडन्ना (निलगिरी जिल्ह्यामध्ये)
७. बैरा	३०. करिम्पालन
८. बकुडा	३१. कावरा (कन्याकुमारी जिल्ह्यामध्ये आणि तिरुनेलवेली जिल्ह्याच्या शेंकोट्टा तालुक्यामध्ये)
९. बंडी	३२. कोलियन
१०. बेल्लरा	३३. कूसा
११. भरतर (कन्याकुमारी जिल्ह्यामध्ये आणि तिरुनेलवेली जिल्ह्याच्या शेंकोट्टा तालुक्यामध्ये)	३४. कटन, कूडन (कन्याकुमारी जिल्ह्यामध्ये आणि तिरुनेलवेली जिल्ह्याच्या शेंकोट्टा तालुक्यामध्ये)
१२. चिक्कलियन	३५. कुडुम्बन
१३. चलवादि	३६. कुरवन, सिद्धनार
१४. चमार, मुची	३७. मदारी
१५. चांडाल	३८. मादिग
१६. चेरमान	३९. मैला
१७. देवेन्द्रकुलथन	४०. माल
१८. डोम, डोम्बारा पैडी, पानो	४१. मन्नन (कन्याकुमारी जिल्ह्यामध्ये आणि तिरुनेलवेली जिल्ह्याच्या शेंकोट्टा तालुक्यामध्ये).
१९. डोकवान	४२. माविलान
२०. गोडागली	
२१. गोडडा	
२२. गोसंगी	
२३. होलेय	

भाग १६ वा--नामिलनाडु--चालू

४३. मोगर	६०. पुंदिरै वन्नन
४४. मुण्डाला	६१. राणीयार
४५. नलकेयव	६२. सामगार
४६. नायाडी	६३. साम्बन
४७. पडन्नन (कन्याकुमारी जिल्ह्यामध्ये आणि तिरुनेलवेली जिल्ह्याच्या शेकोट्टा तालुक्यामध्ये)	६४. सपरी
४८. पगडै	६५. सेम्भन
४९. पल्लन	६६. तण्डन (कन्याकुमारी जिल्ह्यामध्ये आणि तिरुनेलवेली जिल्ह्याच्या शेकोट्टा तालुक्यामध्ये)
५०. पल्लुवन	६७. थोटि
५१. पमवाडा	६८. तिरुवल्लुवर
५२. पानन (कन्याकुमारी जिल्ह्यामध्ये आणि तिरुनेलवेली जिल्ह्याच्या शेकोट्टा तालुक्यामध्ये)	६९. वेल्लन
५३. पंचम	७०. वल्लुवन
५४. पन्नाडी	७१. वन्नन (कन्याकुमारी जिल्ह्यामध्ये आणि तिरुनेलवेली जिल्ह्याच्या शेकोट्टा तालुक्यामध्ये)
५५. पन्नियाडी	७२. वातिरियन
५६. परैयन, परयन, साम्बवर	७३. वेलन
५७. परवन (कन्याकुमारी जिल्ह्यामध्ये आणि तिरुनेलवेली जिल्ह्याच्या शेकोट्टा तालुक्यामध्ये)	७४. वेयन (कन्याकुमारी जिल्ह्यामध्ये आणि तिरुनेलवेली जिल्ह्याच्या शेकोट्टा तालुक्यामध्ये)
५८. पथियन (कन्याकुमारी जिल्ह्यामध्ये आणि तिरुनेलवेली जिल्ह्याच्या शेकोट्टा तालुक्यामध्ये)	७५. वेट्टियान
५९. पुलधन, चेरमार	७६. वेट्टुवन (कन्याकुमारी जिल्ह्यामध्ये आणि तिरुनेलवेली जिल्ह्याच्या शेकोट्टा तालुक्यामध्ये)

भाग १७ वा--त्रिपुरा

१. बागदी	१७. कनुह
२. भुईमाली	१८. केवत
३. भुनर	१९. खादित
४. चमार, मूची	२०. खारिया
५. दानदासी	२१. कोच
६. धेनुअर	२२. कोयर
७. धोवा	२३. कोल
८. डूम	२४. कोरा
९. धासी	२५. कोटाल
१०. गौर	२६. महिष्यदास
११. गुर	२७. माली
१२. जैलया कंबर्त	२८. मेहतर
१३. कहार	२९. मुसहर
१४. कालिदी	३०. नामशद्र
१५. कान	३१. पाटनी
१६. कण्दा	३२. सबर

भाग १८ वा--उत्तर प्रदेश

१. अगरिया	११. बालमीकि
२. बधिक	१२. बंगाली
३. बादी	१३. बनमानुष
४. बहेलिया	१४. वासफोड
५. बैगा	१५. बरवार
६. बैसवार	१६. बसोड
७. बजनिया	१७. बावरिया
८. बाजगी	१८. बेलदार
९. बलहार	१९. बेरिया
१०. बलाई	२०. भंतू

भाग १८ वा—उत्तर प्रदेश—चालू

२१. भुईया	४४. करवल
२२. भुईयार	४५. खराहा
२३. बोरिया	४६. खरवार (बनबांसी व्यतिरिक्त)
२४. चमार, धुसिया, शुसिया, जाटव	४७. खटीक
२५. चेरो	४८. खोरोट
२६. दबगर	४९. कोल
२७. धंगड	५०. कोरी
२८. धानुक	५१. कोरवा
२९. धरकार	५२. लालबेगी
३०. धोबी	५३. मझवार
३१. डोम	५४. मजहबी
३२. डोमर	५५. मुसहर
३३. दुसाध	५६. नट
३४. धरामी	५७. पंखा
३५. धासिया	५८. परहिया
३६. गोंड	५९. पासी, तरमाली
३७. ग्वाल	६०. पाटरी
३८. हबूडा	६१. रावत
३९. हरी	६२. सहारया
४०. हेला	६३. सिनौडिया
४१. कलाबाज	६४. सांसिया
४२. कंजर	६५. शिल्पकार
४३. कपडिया	६६. तुरैहा

भाग १९ वा—पश्चिम बंगाल

१. बागडी, दुले	३०. करंगा, कोरंगा
२. बहेलिया	३१. कौर
३. बायती	३२. केवट, केयोड
४. बंतर	३३. खैरा
५. बौरी	३४. खटीक
६. बेलदार	३५. कोच
७. भोगता	३६. कोनाई
८. भुईमाली	३७. कोनवार
९. भुईया	३८. कोटाल
१०. बिद	३९. कुरारियर
११. चमार, चर्मकार, मोची, मुची, रविदास, रुईदास, ऋषि	४०. लालबेगी
१२. चौपाल	४१. लोहार
१३. दबगर	४२. महार
१४. दामाई (नेपाळी)	४३. माल
१५. धोवा, धोबी	४४. मल्लाह
१६. दोयाई	४५. मुसहर
१७. डोम, धंगड	४६. नाभशूद्र
१८. दोसाध, दुसाध, धारी, धारही	४७. नट
१९. धासी	४८. नूनिया
२०. गोनरही	४९. पलिया
२१. हलालखोर	५०. पान, सबासी
२२. हरी, मेहतार, मेहतोर, भंगी	५१. पासी
२३. जेलिया कंबत	५२. पाटनी
२४. झालो मालो, मालो	५३. पोद, पौन्डा
२५. कादर	५४. राजवंशी
२६. कामी (नेपाळी)	५५. राजवार
२७. कांदरा	५६. शडकी (नेपाळी)
२८. कंजर	५७. सुनरी (साहा बगळून)
२९. कावरा	५८. तियर
	५९. तुरी

दुसरी अनुसूची

(कलम ४ वहा)

प्रकरण १ ले

“संविधान (अनुसूचित जनजाती) आदेश, १९५०” मध्ये—

(क) परिच्छेद ३ ऐवजी पुढील परिच्छेद घालावा :—

“३. एखादे राज्य अथवा एखादा जिल्हा किंवा त्याचा अन्य प्रादेशिक विभाग यासंबंधी या आदेशात असलेल्या कोणत्याही निर्देशाचा अर्थ, १ मे, १९७६ रोजी रचना करण्यात आल्याप्रमाणे ते राज्य, तो जिल्हा किंवा तो अन्य प्रादेशिक विभाग यांचा निर्देश म्हणून लावण्यात येईल.”;

(ख) अनुसूचीऐवजी पुढील अनुसूची घालावी :—

“अनुसूची

भाग १ ला—आंध्र प्रदेश

१. अंध	१९. कुलिया
२. नगटा	२०. माळी (आदिलाबाद, हैद्राबाद, करीमनगर, खम्मम, मेहबूबनगर, मेदक नालगोंडा, निझामबाद व वरंगल जिल्हे वगळून)
३. भील	२१. मन्ना डोरा
४. चेचु, चेंचुवार	२२. मुखा डोरा, नुका डोरा
५. गडवा	२३. नायक (एजन्सी भूप्रदेशांत)
६. गोंड, नायकपोड, राजगोन्ड	२४. परधन
७. गौड (एजन्सीच्या भूप्रदेशांत)	२५. पोर्जा, परंगीपेर्जा
८. हिल रेडि	२६. रेडडी डोरा
९. जातपू	२७. रोणा, रेणा
१०. कम्पर	२८. सवार, कापु सवार, मालिया सवार, खुट्टा सवार
११. कटुनाप्रकन	२९. सुमाली, लंबाडी
१२. कोलम, मन्नेरवलू	३०. थोटी (आदिलाबाद, हैद्राबाद, करीमनगर, खम्मम, मेहबूबनगर, मेदक, नलगोंडा, निझामबाद व वरंगल जिल्हांमध्ये)
१३. कोंड डोरा	३१. वाल्मिकी (एजन्सी भूप्रदेशांत)
१४. कोंड कापूस	३२. येनाडी
१५. कोंडा रेडडी	३३. येळकुल
१६. कोंध, कोंडि, कोद, देसेय कोंध, डोंगरिया कोंध, कट्टिया कोंध, टिकिरिया कोंध, येनिटी कोंध	
१७. कोटिया, वेंथो ओरिया, वारत्तिका, धुलिया, डलिया, होल्वा, पैको, पुटिया, सन्नोण, सिधोपैको	
१८. कोया, गौड, राजा, रावा, कोया, लिंगधारी कोया (सामान्य), कोट्टू कोया, मिणे कोया, राज कोया	

भाग २ ला—आसाम

(एक) स्वयत्त जिल्हांमध्ये—

१. चाकमा
२. डिमासा, कछारी
३. गारो
४. हाजंग
५. ह्यार
६. खासी, जयन्तिया, सिंग, प्जार, वार, भोई, लिंगनागम
७. कोणत्याही कूकी वन्यजमाती, त्यांमध्ये पुढील जमातींचा समावेश आहे :—

- (एक) बियाते, बियेते
(दोन) चांगसान
(तीन) चंगलोई
(चार) दीगेल
(पाच) गसन्हो
(सहा) गांगटे

- (सात) गुइते
(आठ) हांगेग
(नऊ) हौकिप, हौपित
(दहा) हौलाई
(अकरा) हेंगना
(बारा) हंसुंध
(तेरा) हांगखवाल, रंगखल
(चौदा) जंग्बे
(पंधरा) खवीचूंग
(सोळा) खवीलंग, खोतालोंग
(सतरा) खेलमा
(अठरा) खोल्ह
(एकोणीस) किप्पोन
(वीस) कुकी
(एकवीस) लेथांग
(बावीस) ल्हाधुम
(तेवीस) ल्हाजम

भाग २ रा—आसाम—चाळू

(चौबीस)	ल्होबुन
(पंचवीस)	लुफंग
(सव्वीस)	मांजेल
(सत्तावीस)	मिसाउ
(अठ्ठावीस)	रिआंग
(एकोणतीस)	सैहैम
(तीस)	सेल्नाम
(एकतीस)	सिंगसन
(बत्तीस)	सितल्हो
(तेहतीस)	सुकते
(चौतीस)	थाडो

(पस्तीस)	थांग्यू
(छत्तीस)	उइवू
(सदतीस)	व्हाइफे

८.	लाखेर
९.	मान (ताई बोली बोलणारे)
१०.	कोणतीही मिझी (लुशाई) बन्ध जमात
११.	मिकिर
१२.	कोणतीही नागा बन्ध जमात
१३.	पावी
१४.	सितेंग

दोन स्वायत्त जिल्हे वगळून आसाम राज्यामध्ये

१.	कछारमध्ये वर्मन
२.	बडोकछारी
३.	डयोरी
४.	होजाई
५.	कछारी, सोम्बाल

६.	लालुंग
७.	मेच
८.	मिरी
९.	राभा

भाग ३ रा—बिहार

१.	असुर
२.	बेगा
३.	बनजारा
४.	बठुडी
५.	बैदिया
६.	भूमिज (उत्तर छोटा नागपूर, दक्षिण छोटा नागपूर विभाग व संथाळ परगणा जिल्हा यांमध्ये)
७.	बिझिया
८.	बिरहोर
९.	बिरजिया
१०.	चेरो
११.	चिक बराइक
१२.	गोंड
१३.	गोराइत
१४.	हो

१५.	करमाली
१६.	खरिया
१७.	खरवार
१८.	खोंड
१९.	किसान
२०.	कोरा
२१.	कोरवा
२२.	लोहार, लोहरा
२३.	माहली
२४.	माल पहाडिया
२५.	मुन्डा
२६.	उरांव
२७.	परहया
२८.	संथाळ
२९.	सोरिया पहाडिया
३०.	सावर

भाग ४ था—गुजरात

१.	बर्डा
२.	बावचा, वामचा
३.	भरवाढ, (अलेच्छ, बराढ आणि गीर या जंगलांच्या कडपट्टीच्या प्रदेशात)
४.	भील, भील गरासिया, धोली भील, डुंगरी भील, डुंगरी गरासिया, मेवासी भील, रावळ भील, तडवी भील, भगालिया, भिलाला, पावडा, बसावा, बसावे
५.	चरण (अलेच्छ, बराढ आणि गीर या जंगलांच्या कडपट्टीच्या प्रदेशात)
६.	चौधारी (सुरत व बलसाड जिल्ह्यांमध्ये)
७.	चौधरा
८.	धनक, तडवी, तैतारिया, बलवी
९.	धोडिया
१०.	दुबला, तलाविया, हलपती
११.	गमित, गमता, गविट, मावची, पडवी
१२.	गोंड, राजगोंड
१३.	कथोडी, काटकरी, ढोर कथोडी, ढोर काटकरी, सोन कथोडी, सोन काटकरी
१४.	कोकणा, कोकणी, कुक्णा
१५.	कोली (कच्छ जिल्ह्यामध्ये)

१६.	कोली ढोर, टोकरे कोली, कोल्वा, कोल्था कोली
१७.	कुन्वी (डांग जिल्ह्यामध्ये)
१८.	नायकाडा, नायक, चोलीवाला नायक, कपाडिया नायक, मोटा नायक, नाना नायक
१९.	पाध
२०.	पर्धी (कच्छ जिल्ह्यामध्ये)
२१.	पर्धी, अदविचिन्वेळ, फासेपारधी (अमरेली, भावनगर, जामनगर, जूनागढ, कच्छ, राजकोट व सुरेन्द्रनगर जिल्हे सोडून)
२२.	पटेलिया
२३.	पोमला
२४.	रवरी (अलेच्छ, बराढ आणि गीर जंगलांच्या कडपट्टीच्या प्रदेशात)
२५.	राथवा
२६.	सिद्दी (अमरेली, भावनगर, जामनगर, जूनागढ, राजकोट व सुरेन्द्रनगर जिल्ह्यांमध्ये)
२७.	वाघरी (कच्छ जिल्ह्यामध्ये)
२८.	वारली
२९.	विटोलिया, कोटवालिया, बरोडिया

भाग ५ वा—हिमाचल प्रदेश

१. भोट, बोड	४. जाद, लाम्बा, छम्पा
२. गद्दी [लाहौल व स्पीती जिल्लाव्यतिरिक्त 'पंजाब पुनर्रचना अधिनियम, १९६६' (१९६६ चा ३१) च्या कलम ५ च्या पोट- कलम (१) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेली राज्यक्षेत्रे वगळून]	५. कनोरा, किशारा
३. गुज्जर ['पंजाब पुनर्रचना अधिनियम, १९६६' (१९६६ चा ३१)-कलम ५ च्या पोटकलम (१) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेली राज्यक्षेत्रे वगळून]	६. लाहौल
	७. पंगवाला
	८. स्वांगला

भाग ६ वा—कर्नाटक

१. अदियन	२३. कोंडा कापूस
२. बडी	२४. कोरग
३. बन्नचा, बम्बा	२५. कोटा
४. भील, भील गरासिया, धोली भील, डुंगरी भील, डुंगरी गरासिया, भेवासी भील, रावल भील, तडवी भील, भगालिया, भिलाला, पवरा, वासव, वासवे	२६. कोया, भिने कोया, राजकोया
५. चेंचू, चेंचवार	२७. कुडिया, मेलकुडी
६. चोधरा	२८. कुरुव (कूर्ग जिल्ह्यामध्ये)
७. दुबला, तालाविया, हलपति	२९. कुरुमान
८. गामिट, गमटा, गाविट, मावचि, पदवी, वाल्वी	३०. महा मालासार
९. गोंड, नायकपोड, राजगोंड	३१. मलाईकुडी
१०. गोंडाल	३२. मालासार
११. हक्कीपिक्की	३३. मालायेकानडी
१२. हावालर	३४. मालेर
१३. इरुलर	३५. मराठा (कूर्ग जिल्ह्यामध्ये)
१४. इरुलिया	३६. मराठी (दक्षिण कॅनरा जिल्ह्यामध्ये)
१५. जेनु कुरुवा	३७. मेडा
१६. काडू कुरुवा	३८. नायकडा, नायक, चौलीवाला नायका, कपाडिया नायका, मोटा नायक, नाना नायक
१७. कम्मार (दक्षिण कॅनरा जिल्हा व म्हैसूर जिल्हाच्या कोल्लेगाल तालुका यांमध्ये)	३९. पल्लीयान
१८. कनियन, कन्यान (म्हैसूर जिल्हाच्या कोल्लेगाल तालुक्यामध्ये)	४०. पानियान
१९. काथोडी, काटकरी, डोर कथोडी, डोर काटकरी, सोन कथोडी, सोन काटकरी	४१. पार्धी, अडविचिचर, पनसे पार्धी
२०. काटू नायकन	४२. पटेलिया
२१. कोंकण, कोंकणी, कुक्या	४३. राथावा
२२. कोळी डोर, टोकरे कोळी, कोल्चा, कोल्था	४४. शोलना
	४५. सोलीगार
	४६. तोडा
	४७. वरली
	४८. विटोलिया, कोतवाळिया, बारोडिया
	४९. येरावा

भाग ७ वा—केरळ

१. आडियन्	११. कोंडा कापूस
२. अरांडन	१२. कोंडरेडि
३. अरावालन्	१३. कोरग
४. हिल पुलथा	१४. कोटा
५. इरुलर, इरुलन्	१५. कुडीया, मेलकुडी
६. कादर	१६. करचिचान्
७. कभारा ['राज्य पुनर्रचना अधिनियम, १९५६' (१९५६ चा ३७)-कलम ५ च्या पोटकलम (२) द्वारे विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे मालावार जिल्ह्यामध्ये समाविष्ट असलेल्या क्षेत्रांमध्ये]	१७. कुरुभन्
८. कणिक्कारन, काणिक्कर	१८. कुरुम्बा
९. कट्टुनायकन्	१९. महामालासार
१०. कोच्चूवेलन	२०. मलय अर्थन
	२१. मलय पंडारम्
	२२. मलय वेडन
	२३. मलकुर्बन
	२४. मालासार

भाग ७ वा—केरळ—वालू

२५. मलयन [राज्य पुनर्रचना अधिनियम, १९५६ (१९५६ चा ३७) कलम ५ च्या पोटकलम (२) द्वारे विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे मालाबार जिल्ह्यामध्ये समाविष्ट असलेली क्षेत्रे वगळून]	२९. मुतुवान, मुदुगर, मुदुवन
२६. मलयरथर	३०. पल्लवान
२७. मनान्	३१. पल्लियान
२८. माराटि (कन्नोर जिल्ह्याच्या होसडुग आणि कासरगोड तालुक्यांमध्ये)	३२. पल्लियार
	३३. पाणियन्
	३४. उल्लाडन
	३५. उरालि

भाग ८ वा—मध्य प्रदेश

१. अगरिया	२८. कोरवा, कोडाकू
२. आन्ध	२९. मांझी
३. बैगा	३०. भद्दावार
४. भैना	३१. भवासी
५. भारिआ भूमिआ, भुईआर, भुमियां, भुमिआ, भारिया, पालिहा, पांडो	३२. मीना (विदिशा जिल्ह्याच्या सिरोज उप-विभागांमध्ये)
६. भतरा	३३. मुंडा
७. भील, भिलाला, वरेला, पटलिया	३४. नगेसिया, नागासिया
८. भील मीना	३५. उरांव, धानका, धनगढ
९. भंजिया	३६. पनिका (छतरपुर, दतिया, पचा, रिवा, सतवा, शाहडोल, सिधी व टिकमगढ जिल्ह्यांमध्ये)
१०. बिआर, बीआर	३७. पाव
११. बिझवार	३८. परधान, पथारी, सरौती
१२. बिरहुल, बिरहोर	३९. पारधी (भोपाल, रायसेन, सिहोर जिल्ह्यांमध्ये)
१३. दमोर, दामरिया	४०. पारधी, बहेलिया, बहेलिया, चिता पारधी, लंगोली पारधी, फासे पारधी, शिकारी, टकनकर, टाकिया
१४. धनवार	
१५. गडावा, गडवा	
१६. गोंड, अरख, आरख, अगरिया, असुर, बडी मारिया, बडा मारिया, भटोला, भीमा, भुता, कोईलाभुता, कोलियाभुती, भार, बिसोनहाने, मारिया, छोट मारिया, दण्डामी मारिया, धुर, धुरवा, धोबा, दुलिया, डोरला गायकी, गट्टा, गट्टी, गैटा, गोंड गोवारी, हिल मारिया, कंडरा, कलंगा, खटोला, कोईतर-कोया, खिरवार, खिरवारा, कुचा मारिया, कुचाकी मारिया, माडिया, मारिया, माना, मन्नवार, मोघ्या, मोगिया, मोघ्या, मुडिया, मूरिया, नगरची, नागवंशी, ओझा, राज, सोझारी झरेका, थाटिया, थोट्या, नाडे माडिया, बडे माडिया, दराई	
१७. हलवा, हलवी	
१८. कमार	
१९. कारकू	
२०. कबर, कंबर, कौर, चेरवा, राठिया, तनवर, छत्ती	
२१. कोर (भोपाल, रायसेन व सिहोर जिल्ह्यांमध्ये)	
२२. खरवार, कोंदर	
२३. खरिया	
२४. कोंध, खोंड, कांध	
२५. कोल	
२६. कौलम	
२७. कोरकू, बोपची, मावसी, निहाल, नाहुल, बौधी, बौडिया	

भाग ९ वा—महाराष्ट्र

१. आंध
२. बैगा
३. बरडा
४. बावचा, वामचा
५. भैना
६. भारिया, भूमिया, भुईनहार-भूमिया, पांडो
७. भात्रा
८. भिल, भिल गरासिया, डोली भिल, डुंगरी भिल, डुंगरी गरासिया, मेवासी भिल, रावल भिल, तडवी भिल, भगालिया, भिलाला, पावरा, वसावा, वसावे.
९. भुजिया
१०. विझवार
११. बिरहुल, बिरहोर
१२. चोधरा (अकोला, अथरावती, मंडारा, बुलढापा, चंद्रपूर, नागपूर, वधी, यवतमाळ, औरंगाबाद, बीड, नांदेड, उस्मानाबाद व परमणी जिल्हे सोडून).
१३. धाणका, तडवी, तैतारिया, वळवी
१४. धनवार
१५. धोडिया
१६. दुबळा, तलाविया, हलपति
१७. गामित, गामटा, गावित, मावची, पाडवी
१८. गोंड किंवा राजगोंड, आरख, अराख, अगारिया, असूर, बडीमारिया, बडामारिया, भाटोला, भिम्मा, भूता, कोइलामता, कोइला-भूती, भार, बिसनहानं मारिया, छोटा मारिया, दंडामी मारिया, धुरु, धुरवा, घोबा, धुलिया, डोरला, गायकी, गट्टा, गट्टी, गायता, गोंड गोवारी, हिल मारिया, कांदरा, कलंगा खटोला, कोयतार, कोया, खिरवार, खिरवारा, कुच मारिया, कुचकी मारिया, माडिया, मारिया, माना, मन्नेवार, मोघ्या, मोगया, मोघ्या, मुडिया, मुरिया, नागरची, नाईकपोड, नागवंशी, ओझा, राज, सोनझारी झरेका, थाटिया, थोटचा, वाडेमारिया, वडेमारिया.
१९. हलबा, हलबी
२०. कमार
२१. काथोडी, कातकरी, डोर काथोडी, डोर कातकरी, सोन काथोडी, सोन कातकरी.
२२. कवर, कांवर, कोर, चेरवा, राठिया, तन्वर, छट्टी.
२३. खैरवार
२४. खरिया
२५. कोकणा, कोकणी, कुकना
२६. कोल
२७. कोलाम, मुन्नरवारलु
२८. कोळी डोर, टोकरे कोळी, कोलचा, कोलवा
२९. कोळी महादेव, डोंगरकोळी
३०. कोळी मल्हार
३१. कोंध, खोंड, कांध
३२. कोरकू, बोपची, मोवासी, निहाल, नहूल, बोधी, बोडिया
३३. कोया, भिनेकोया, राजकोया
३४. नगेसिया, नगासिया
३५. नाइकडा, नायका, चोळीवाला नायका, कापडिया नायका, मोटा नायका, नाना नायका
३६. ओराव, धनगड
३७. परधान, पाथरी, सरोटी
३८. पारधी, आडवीचिचेर, फांस पारधी, फासे-पारधी, लंगोटी पारधी, वहेलिया, बहेल्लिया, चिता पारधी, शिकारी, टाकणकर, टाकिया.
३९. परजा
४०. पटेलिया
४१. पोमला
४२. राठवा
४३. सवर, सवरा
४४. ठाकूर, ठाकर, का-ठाकूर, का-ठाकर, मा-ठाकर, मा-ठाकर
४५. थोटी (औरंगाबाद, बीड, नांदेड, उस्मानाबाद व परमणी जिल्ह्यात व चंद्रपूर जिल्ह्याच्या राजुरा तहसीलमध्ये).
४६. वारली
४७. विटोलिया, कोटवालिया, वारोडिया

भाग १० वा—मणिपूर

१. आयमोल
२. एनाल
३. अंगामी
४. चिह
५. चौथे
६. गंगते
७. हमार
८. काबुई
९. कच्चानागा
१०. खोहराओ
११. कोयरंग
१२. कोम
१३. लैमगैंग
१४. माओ
१५. मराम
१६. मैरिंग
१७. कोणतीही मिजो (लुशाई) वन्य जमात
१८. मोन्सिंग
१९. मायोन
२०. पाइटे
२१. पुहम
२२. राल्टे
२३. सेमा
२४. सिम्टे
२५. सूहटे
२६. तैगखुल
२७. थाडो
२८. व्हाइफै
२९. जाओ

भाग ११ वा--मेवालय

१. चाक्कमा	(एकोणीस) कियेगन
२. डिमासा, कछारी	(बीस) कुकी
३. गारो	(एकवीस) लेथांग
४. हाजंग	(बावीस) ल्हांगम
५. हमार	(तेवीस) लहाजम
६. खासी, जैतिया, सितेग, प्तार, वार, भोई, लिंगाम	(चोवीस) ल्होबुन
७. कोणत्याही कुकी वन्य जमाती	(पंचवीस) लुफेग
(एक) बियाते, बियेते	(सठवीस) मांजेल
(दोन) चंगसान	(सत्तावीस) मिसाऊ
(तीन) चंगलीई	(अठ्ठावीस) रियांग
(चार) दौंगेल	(एकोणतीस) सैरहैम
(पाच) गमल्हौ	(तीस) सैलाम
(सहा) गंगते	(एकतीस) सिगसन
(सात) गुइते	(बत्तीस) सितल्हौ
(आठ) हूँचंग	(तेहेतीस) सुक्ते
(नऊ) हौकिप, हैपित	(चौतीस) थादो
(दहा) हौलाई	(पस्तीस) थोम्यु
(अकरा) हेगना	(छत्तीस) उइबू
(बारा) हौनसुघ	(सदतीस) व्हाइफै-सहित
(तेरा) हांग्खोवाल, रंग्खोल	८. लाखेर
(चौदा) जंग्बे	९. मान (ताई बोली)
(पंधरा) ख्वीचंग	१०. कोणतीही मिजो (लुघाई) वन्य जमात
(सोळा) ख्वील्लंग, खोतालंग	११. भिकिर
(सतरा) खेलमा	१२. कोणतीही नागा वन्य जमात
(अठरा) खाल्ह	१३. पावी
	१४. सितेग

भाग १२ वा--उड़ीसा

१. बागडा	२९. खडिआ, खडिया
२. बैगा	३०. खारवार
३. बणजारा, वणजारी	३१. खोंड, कोंड, कन्ध, नांगुली कंधा, शीथा कंधा
४. बाथुडी	३२. किसान
५. भीत्तडा, धोत्तडा	३३. कोल
६. भुइया, भूयां	३४. कोल्हा लोहार, कोल-लोहार
७. भूमिआ	३५. कोल्हा
८. भूमिज	३६. कोली, मल्हार
९. भूजीआ	३७. कोंडादोरा
१०. बिजाल	३८. कोरा
११. बिझिआ, बिझीआ	३९. कोरुआ
१२. बिरहोर	४०. कुटिआ
१३. वोंडो पोरजां	४१. कोया
१४. चेंचु	४२. कुली
१५. दाल	४३. लोघा
१६. देसुआ भूमिज	४४. मादिआ
१७. धारुआ	४५. माहालि
१८. दिदयी	४६. मांकिडी
१९. गादबा	४७. मांकिरडिआ
२०. गांडिया	४८. मादिआ
२१. धारा	४९. भिघां
२२. गोंड, गोंडो	५०. मुंडा, मुंडा लोहरा, मुंडा-महाली
२३. हौ	५१. मुंडारी
२४. होलवा	५२. औमनात्या
२५. जातपु	५३. ओरांब
२६. जुआंग	५४. पेरेगा
२७. कंध गोंड	५५. परोजा
२८. कावार	५६. पंटिया

भाग १२ वा—उड़ीसा—बालू

५७. राजुआर	६०. रावर, लोधा
५८. साताल	६१. साऊंती
५९. सत्रोरा, रावर, सौरा, सहरा	६२. थारुआ

भाग १३ वा—राजस्थान

१. भील, भील गरासिया, धोली भील, डुंगरी भील, डुंगरी गरासिया, मेवासी भील, रावल भील, तडवी भील, सगालिया, भलाला, पावरा, बसवा, बसवे	७. कोकना, कोकनी, कुकणा
२. भील सीना	८. कोली डोर, टोकरे-कोली, कोलवा, कोलधा
३. डामोर, डामरिया	९. मीणा
४. धाणका, तडवी, तैतारिया, बलवी	१०. नायकडा, नायक, चोलिवाला नायक, कपाडिया नायक, मोटा नायक, नाना नायक
५. गरभिया (राजपूत गरासिया बगळून)	११. पटेलिया
६. काथोडी, कातकरी, डोर कातोडी, डोर कातकरी, सोन कातोडी, सोन कातकरी	१२. सेहारिया, सेहरिया, सहारिया

भाग १४ वा—साबिळनाडू

१. अडियन	१८. कुहमानस
२. अरनाडन	१९. महा मल्लेसर
३. एरवल्लन	२०. मल्ले अरैयन
४. इरुलर	२१. मल्ले पंडाराम
५. काडर	२२. मल्ले बैडन
६. कम्मारा (कन्याकुमारी जिल्हा आणि तिरुनेलवेली जिल्हाचा शेकोट्टा तालुका बगळून)	२३. मल्लेकुरवन
७. कनिकरण, कनिकर (कन्याकुमारी जिल्हा व तिरुनेलवेली जिल्हाचा शेकोट्टा तालुका यांमध्ये)	२४. मल्लेसर
८. कनियन, कन्यन	२५. मल्याली (धर्मपुरी, उत्तर अर्काट, पुडुकोट्टाई, सलेम, दक्षिण अर्काट आणि तिरुचिरापल्ली जिल्हांमध्ये)
९. काट्टुनायक्कन	२६. मलयेकंडी
१०. कोचुवेलन	२७. माचन
११. कोंडा कपूस	२८. मुडुगर, मुडूवन
१२. कोंडारेड्डि	२९. मडुवन
१३. कोरागा	३०. पाल्लयन
१४. कोटा (कन्याकुमारी जिल्हा आणि तिरुनेलवेली जिल्हाचा शेकोट्टा तालुका बगळून)	३१. पलियन
१५. कुडिया, वेला कुडी	३२. पल्लयर
१६. कुरिच्छन	३३. पनियन
१७. कुहम्नास (निलगिरी जिल्हामध्ये)	३४. शोलागा
	३५. टोडा (कन्याकुमारी जिल्हा व तिरुनेलवेली जिल्हाचा शेकोट्टा तालुका बगळून)
	३६. उरली

भाग १५ वा—त्रिपुरा

१. भील	(दहा) लाइफंग
२. भुटिया	(अकरा) लेनतेई
३. चैमल	(बारा) मिजेल
४. चकमा	(तेरा) नमते
५. गारी	(चौदा) पाइनु, पाइते
६. हलाथ	(पंधरा) रंगचान
७. जमातिया	(सोळा) रंखल
८. खसिया	(सतरा) थंगलुया
९. कुकी, पुढील उप-जनजातीसुद्धा :—	१०. लेप्चा
(एक) बाल्टे	११. लुसाई
(दोन) बेल्लहुत	१२. मग
(तीन) छाल्य	१३. मुंडा, कौर
(चार) फुन	१४. नोआतिया
(पाच) हजांगो	१५. ओरांग
(सहा) जंगतेई	१६. रियांग
(सात) खरेंग	१७. सन्थाल
(आठ) केफंग	१८. त्रिपुरा, त्रिपुरी, टीपरा
(नऊ) कुन्तेई	१९. उचई

१. असुर	२०. कोडा
२. बैभा	२१. कोरवा
३. देविया, विदिया	२२. लेप्चा
४. भूमिज	२३. लीधा, खेडिया, खाडिया
५. भटिया, शेरपा, टोटो, दुकपा, कशाते, तिबेटी, योलमो	२४. लौहारा, लौहरा
६. वीरहड	२५. मध
७. विजिया	२६. माहली
८. चाकमा	२७. महली
९. जेरी	२८. माल पहाडिया
१०. चिक वारैक	२९. मेच
११. मारो	३०. झू
१२. मोंड	३१. मुडा
१३. मोडत	३२. नागोसिया
१४. हाजंग	३३. ओरांद
१५. हो	३४. पाडैया
१६. करमाली	३५. राभा
१७. खाडवार	३६. सन्याल
१८. खौंड	३७. सौरिया पहाडिया
१९. किसान	३८. सावर."

प्रकरण २ रे

“संविधान (अंदमान व निकोबार बेटे) अनुसूचित जनजाती आदेश, १९५९” यामध्ये—

(क) परिच्छेद २ मधील “त्या अनुसूचीमध्ये त्यांच्या बाबतीत विनिर्दिष्ट केलेल्या स्थानिक भागामध्ये रहिवास करणाऱ्या” या शब्दांऐवजी “त्या संघ राज्यक्षेत्रामध्ये रहिवास करणाऱ्या” हे शब्द घालण्यात येतील;

(ख) अनुसूचीऐवजी पुढील अनुसूची घालावी :—

“अनुसूची

१. अंदमानी, चारियर, चारी, कोरा, टाबो, बो, येरे, कोडे, वीय, बालावा, बोजीगियाव, जवाई, कोल.
२. जरावा.
३. निकोबारी.
४. अंगे.
५. सेंटिनेली.
६. शोम पेन.”